

آبونه شرائطی : هریر ایچول
سنه لکی (۴۰۰) آلتی آیلمی
(۲۲۵) ممالک اجنیه ایچول
سنه لکی (۴۵۰) آلتی آیلمی
(۲۵۰) غروشدور.

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۴۰۰ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاتمه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولتور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولتماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرد
محمد حاکف

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد .

الکمال

آدره س تبدیلنده ایریجه
غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضیاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانزجه یازلمسی رجا اولتور .

یاره کوندردلیکی زمانه نهیه
داثر اولدیغی بیلدیلمسی
رجا اولتور

ابراهيم افنديك يانته كلدكجه ابراهيم افندي اونلره توركلرك مزاياسندن، آرتيق بو آيريلق غيريلنگ آردلرندن قالمسى لزومندن بحث ايدرمش. ابراهيم افندي يي ديكله يه ديكله يه بو چوجقلرده توركلك حسلى اوياغيه باشلامش، بردفمه مكتبه دونمه لرله توركلر آره سنده كي آيريلق غيريلنگ قالمسى لزومندن بحث ايتشلر. يو، هيئت اداره يه عكس ايتش بونك اوزرينه هيئت تعليميه چوجقلرى طوبلامش. «ايچكزده اوروپا يه كيمك ايسته ين وارمى؟» ديه سورمشلر. چوجقلرك بر جوغى «اوروپا اوروپا ا هيچ ايسته مين وارمى؟» ديه باغيرمشلر. مدير ديمش كه:

— اوروپا يه قارشى كوستريلن محبت ومفتونيتكزذن ممنون اولدق. شوقدر كه هيكزى كوندرمك ممكّن دكلدر. قرعه چكه چكز. كيمه اصابت ايدرسه او كيدم جكلدر.

في الحقيقه قرعه چكمشلر. فقط نه تحف تصادف ا قرعه هپ او ابراهيم افنديك دكانه كيدن چوجقلره اصابت ايتدى وبو چوجقلر اوروپا يه كوندريلديلر. اوندن صوكره ديكرلرينكده ابراهيم افندي ايله تماس اتمه مسنه چوق دقت ايتديلر.

حاصلى عصرلردن برى اونلر بو حالده ياشامشلر وبو كونه قدر بو عقيدملرينى، بو تمصيلرينى محافظه ايدمكلكشاردر.

صوكره توركيادن مبادله هيئتى كلدكدن صوكرمده بعض شيلر اولدى كه بونلرده توركلرك انفعالى موجب اولدى. هيئت كلنجه مسلمان اهالى به قارشى بياننامه لر توزيع اولوميه باشلادى. بو بياننامه لره كرك مصادره اولونان، كرك مملكتلرند قالان اموال متروكه نك نهدن عبارت اولدينى يازيله جقدى. بو بياننامه لرك توزيعنده بعض دولابلر، فيرلداقلر دوندى. مختلط قوميسيون اعضالغه تعيين اولونان سلايك دعوى وكيللرندن دونمه مصطفى عارف بلك مخدومى اديب عارف بلك (اديب عارف بلك، وطن غزته سنك مخبرى لطفى عارف بلك برادردير.)، ينه دونمه لردن سلايك بلديه رئيسك دامادى تحسين بلك نامنده ايكي ذات پيدا اولدى. بونلر بياننامه متعهدي صفيله اهالى ايله هيئت آراسينه كيرديلر. بونلر باصيلان بياننامه لرى آيلورلر، اهالى بونلره مراجعت ايديبور. بونلر دارالايتمده برير آچديلر. هر كس اورايه كليور. بونلر معيته بر قاچده كاتب آلديلر. بياننامه لرى بونلر دولدوريور، كنديلرينه ويريور. بونك مقابله اديب عارف ايله تحسين بلك كويلينك قيلغه قيافته باقارق طوتدوره بيلديكي قدر بر مبلغ ايسترلر. اك اشاغى اللى آلتش فرائق آليرلر. يوزدن فضله آلدقلى ده اولوردى. بو پاره نك اوچ بش فرائقى كانبلره ويررلر. اوست طرفي ده متعهدلرده قالردى. يونانيلر طرفندن صوبوله رق كلن زواللى تورك كويليلرى برده « اديب عارف وتحسين، بلك قومپانياسى طرفندن بويله بر معامله يه

معروض قاليوردى. فقط زواللى كويليلر ايشك فرقده دكل. بو پاره نك هلال احمره عايد اولديغى ظن ايدرك بونى سوه سوه ويريورلردى. بالاخره سلايكك تورك اشرفى بونى خبر آلهرق هلال احمر رئيسى ماهر بكه مراجعت ايتديلر، بو پاره نك هلال احمر صنديغنه ياتيريلوب ياتيريلما ديغى صورديلر. خبرى اولما ديغى سويلدى. توركلر اوچ كيشيدن مركب بر هيئت ده آتته يه توفيق رشدى بكه كوندرديلر. بو مسئله نك شيوعى بونون توركلرى صوك درجه متاثر ايتدى، انفعاللىرى تزييد ايتدى. خيلى كورولنولر اولدى. مطبوعاته قدر انتقال ايتدى. غزته لر هر شيى آچقندن آچيغه يازديلر. بونك اوزرينه اديب عارف ايله تحسين اورته دن غائب اولديلر. لكن طوبلادقلى بيكلرجه فرائق جيلرنده قالدى. هر حالده بياننامه متعهدي اديب عارف بلك برادري لطفى عارف بلك قارداشك بايدينى بو ايشلرى غزته سنه يازمشدر، ظن ايدرم.

اوندن صوكر بياننامه لر مجاناً توزيعه باشلاندى. شيمدى كويلر هيئت اختياريه مى دعوت اولونه رق قاچ خانه ايسه او قدر بياننامه كنديلرينه ويريور. اونلرده طولده رره رق اعاده ايديبورلر. بونك مقابلنده هيچ بر اجرت آليمايور. الله راضى اولسون، توفيق رشدى بلك بو خصوصده مسلمانلرى چوق حياه ايديبور.

ايسته بوسياردن طولاي دونمه لرله توركلر آره سنده خيلى مناقشه لر، خيلى كورولنولر اولدى. مختلط قوميسيون اعضاسندن موسيو هنج بومناقشاته نهايت ويلمسى حقدنم بر بياننامه نشر ايتدى. بومسئله لرده هپ مصطفى عارف بلك تدبير سزلىكى بوزندن وقوعه كلديكى سويلدى. ايسته بن اورادن آيريلديغم زمان وضعيت بو مركزده ايدى.

اوروپا حيات اجتماعيه

مقدمه غربى برقاربك غايت مهم پانانى

۱

« بن غربى برقاربك. آوروپانك كو بكنده يتيشدم. مملكتك حياتنه، عادته، اطوارينه، احوالنه طاند اولمق اوزره آجى، طاتلى نه وارسا هپسى تجربه ايتدم. بومقدمه ايله شونى آكلاتق ايسه يورم كه: سويليه جكم سوزلر محبطنك هم محاسندن، هم مساويسندن خبردار اولان بر قلبك ترجمه حسياتى در. بن نه انصافى الدين بر اقرق بر طرفى التزام ايدم جكم؛ نده بزغربيلرك مصاب اولديغمز امراضدن، يا خود رذائلدن بزنى صاقلايه حقم. اوت بزلر عموماً شرقده، بالخاصه ممالك اسلاميه ده ياشايان همشيره لريزدن جداً مترقى اولمق له برابر درت باشى معمور بر حالده دكلز.

برہیز نامہ پتیرا کہہ پائشلردہ - فضلہ یمک ییہ مدکلرندن دولای
فایتلرینہ حاکم اولان - فقیرلرک حالہ ایمرہ نیورلر !

کیمی ناز ونیمک افراطی بی تاب دوشورمیش ؛ کیتسی ،
کلی ، یامہسی ، قالمہسی برسورو وسائطک خدمتیلہ اولدینی ایچون
وجودک الکبویوک ، الک فائدہ لی ریاضتکلرندن اولان حرکتدن بوسوتون
کسیدش ؛ مفصللردہ رسوبلر حصولہ کلی ، قانک دامارلردہ لایقلہ
جولان ایدہ مہسی ، ال آباق کی مرکز دوراندن اوزاقده بولنان
عضولرک نصابی قیر قان آلہ مامسی ، بنیہ نک قالین بر شحم طبقہ سنہ
کومولسی کی طارضہ لر ایچندہ بزار اولوب طورویور . ایشی کوچی
طیبیلرک رأینی صورمقدن ، اجزاخانہ لری بوشالمقدن عبارت . ثروتک
قسم اعظمی بو خستہ لقلرک ازالہ سنہ عائد تداییرہ کیدیور . مع مافیہ
مراجعت ایندیکی بوتون وسائط صحیہ رغماً موجودیتی صارمیش اولان
آلام واسقامدن بردرلو صیریلہ میور . عمری دائمی براحتیاط ، حیاتی
مؤید بر شکایت . انک خفیف برشیدن فنا حالہ متأثر ، هوانک انک
اوافق برتبدلندن صوک درجہ مدہ متأذی اولیور . حرارت ، برودت ،
رطوبت ، یبوست کی تغیرات جویہ ؛ روزکارک حرکتی ، یاخود
سکونی کی تبدلات هوائیہ بوزوالینک مفاصلندہ ، احشاسندہ ،
اعصابندہ ، عضلاتندہ باشقہ باشقہ تأثرلر اویاندیریور . حال بوکہ
اوبرطرفدہ ، کندی یاغلریلہ آنجق قارورولہ بیلن فقیرلر معیشتلری
ایجابی هردرلو شداندہ مقاومت ملکہ سنی قارامش اولدقلری ایچون
محیط خارجینک بوتون تقلباتہ قارشی طورویورلر . ناز ونیم ایچندہ
یاشایان ارباب ثروتی برینین آلدایچی تدبیرلرہ مراجعت اضطرارندہ
براقان امراض واسقامک همان هیچ بری بونلری ایشلرندن ، کوجلرندن
آلوقیہ میور .

کیدیکزدہ هردرلو اسباب استراحتہ کومولش بوزنکیلری
آزیمق سوبلہ تیکز . کوردہ جکسکزدہ ؛ بسیط بر معیشت ایچندہ
یاشایانلرک متمم بولوندقلری فایتہ مقابیل بوتون ماملکلرینی فدایہ
بیک جان ایلہ راضیدر .

اوحالہ طیبی درکہ بو طبقہ یی تشکیل ایدن افرادک نظرندہ سعادت
نامی ویردی کمز ماهیت ، کونا کون آلام ایلہ محاط اولان شولعمتدن
عبارت دکل ؛ بلکه - یاوانا کمکیوب کیجہ لی کوندوزلی چالیشمق بهاسنہ
مال اولسہ بیلہ - نعمت صحتدن ، نعمت فایتدن نصیبہ دار اولمقدن .

بز نہ قدر رئیس حکومتلر ، نہ قدر ناظرلر بیلورزکہ استراحت
مطلقہ دن یورغون بر حالہ کلشلر ؛ ناز ونیمک افراطی بوزندن رخواوہ
دوشمشلردہ ، ریاضت بدنیه مقصدیلہ ، اقامتکاهلرندہ دیرجیلک ،
مارانغوزلق ، رساملق ، باغچوانلق کی صنایعہ اشتغال ایدیورلر .
بونلر بو صورتلہ اولاً عطالت دائرہ سندن قورتولمق ایستبورلرکہ ،

بزم دیارہ ایلک دفعہ کلنلر اویلہ خیال ایدیورلرکہ : مملکتشمزک
ترقیسنی ، عظمتنی تأمین ایدن برشی وارسہ قادینک تمامیلہ حراولماسی ،
مساعی مدنیہ نک کافہ سنہ اشتراک ایتسی ، فایزقلردہ ، تجارتکاهلردہ ،
مکتبلردہ ، الحاصل جدی ، ذوق بوتون محافلہ ارککلہ اوموزاوموزہ
کلسیدر .

آوروپایی کورلردن بعضیلری افراطہ دوشہ رک بز غریبلردہ
هیچ برقیصہ ، هیچ بر مؤاخذہ ایدیله جک شی کورمک ایست میورلر .
حال بوکہ غربدہ کی ملتکدہ ، شرقدہ کیلرکی ، هیچ بر زمان ، محاسنک
یاخود مساوینک کافہ سندن خالی اولہ مایہ جفنی مختلف امتلر آردہ سندنہ کی
فرقک ایسہ آنجق حائر اولدقلری اوصافک هیئت مجموعہ سنہ کوردہ
اولہ جفنی ادراک ایتلری لازم کلیدی .

صوکرہ ، بونلرہ اویلہ کلیورکہ : بزم مملکتلریمز برر کهوارہ
سعادت ، برر مرکز نعم و راحت کسيلمش . هيات ، بونلر سعادت
حقیقیہ نک نہ دیمک اولدیفندن غافل بولندقلری کی سعادتلہ فلاکتی
برندن آیران حدودی تعیین ایدہ میورلر . مع مافیہ سعادتک ماهیتنی
تقدیر ایدہ مہمک خطاسی ماتلردن ، یاخود فردلردن برقسمنہ خاص
دکلدر . اوت روح بشرک کچیردیکی اطواری تعقیب ایدنلر کوردورلرکہ
انسان اذواقک ، یاخود اشیانک هانکیسندن محروم ایسہ بوتون سعادت
اونی الہ کچیرمکدہ تصور ایدر . آرگنلر سعادتنی اولیلکدہ ؛ فقیرلر ،
ثروتدہ ؛ دیدینکدن یورغون دوشنلر ، استراحتدہ ؛ طابانلرینہ سوار
اولانلر ، آرابیہ بینمکدہ ؛ پایطوندہ کزنلر ، سیارہ (اوتوموبیل)
ایدینمکدہ ؛ ثروت صاحبلری ، حکومت مناصبہ یوکسلمکدہ ؛ کندی
یاغلہ قاوورولانلر ، بول رزقدہ ، مبذول یمکدہ خیال ایدرلر .

شیمدی قالمسہ قدہ شو ، کندیلرینہ غبطہ ایدیلن ، طبقانک
حالیرنی یاقیندن تدقیق ایتسہ ک ، کوردورزکہ ؛ ناز ونیم ایچندہ
بولونلرینہ رغماً حیاتلرندن هیچ مدہ نمون دکلرہ نہ آرقہ لرینہ کیدکلری
یوکسک قاشلر ؛ نہ آفاقلرینہ سردکلری ایپک خالیلر ؛ نہ اوطوردقلری
کوموشلی ، صدقلی سریرلر ؛ نہ بیدکلری نسیم فطرتنی کجیلانلر ؛
نہ ایچنہ کومولدکلری مکلف سیارہ لر ؛ نہ باشنہ کچدکلری جومرد
سوفرہ لر ؛ نہ دہ نقود ایلہ ، مجوهرات ایلہ طولدوردقلری قاصہ لر
بردلر روحلرینی اکلندیرہ میور !

بونلردن بریلہ آزیمق قونوشمق ایستسہ کز باقارسکزدہ ؛ بر
اندیشہ ، برآلم کندیسنی آلہ بیلدیکنہ مشغول ایتش ؛ آغزینی شکایتدن
باشقہ برشی آچہ میور ؛ کیمیسنی یمکلرک مبذولیتیلہ برابر چوق تنوعی
مدھش برسوہ هضمہ اوغراشمش ؛ نامتناهی اجزای طبیہ برآردہ کلوب
شفاعت ایتدیکجہ ایچی برلقمہ یمک بیلہ قبول ایتبورلر بوزوالیلرک
ایچندن اویلہ لرینہ راست کلدککہ ؛ معدہ لرینی صلاحہ دعوت ایچون

بشریتك جولان ایدہ بیلہ جکی اڭ طار بر دائرہ وارسہ اودہ بودر ؟
تائیا اعضای بدنہ لرینی حرکتہ ، فعالیتہ کثیرہ رک ، وجود لرینی امراض
مفصلیہ ، امراض عضلیہ کبی عطالت کاملہ ایچندہ یاشامقدن تولد ایدہ جک
عارضہ لرہ قارشئ مدافعہ ایتمش اولیورلر .

نیم برارک قاردمش واردی . هیچ بکلمہ مدیگی بر زماندہ اومادینی
بریدن الہ ثروت کجدی . حال بوکہ اولجہ ضرورت ایچندہ یاشار ،
کمال عنم ایله کیجہ لی کوندوزلی چالیشیوردی . زنکین اولور اولماز
طوری دیکشیدی ؛ نیمیك ، اذواقك ، سفاھتك ، اسرافك هر درلوسی
تجربہ ایتمہ ، محرومی ایامندہ رؤیالرنہ کیرن بوتون لذائك آرقہ سندن
قوشایہ باشلادی . اطرافقہ دہ ، انسانك آحق بدل و اسراف زمانلرنده
یانشه صوقولان ، بر سورو ای کون دوستلری آلدی . الحاصل ،
قاردمش اسباب فسادك هبسی جمع ایتدی . لکن آرہدن جوق زمان
کچمدن رخاوت مطلقہ نك ، رفاھك تولید ایدہ جکی امراض و اسقامی
کندیسنده حس ایتمہ باشلادی . حق جوق وقتلر یانہ کلیدہ بو عاقل
یاشایشندن بوینہ شکایتلر ایدردی ؛ کندیسنی کوتوروملرہ بکترہ تن
رفاہ ، ثروت زنجیر لرینی قیرمق ایستردی .

شیجیدی کیتسه کده قاردمشك حالندہ کی بر آدمہ سعادتك نہ اولدینی
صورسہ ق عجبانہ دیر ؟ « سعادت ، حیاتك لذائذندن ، اذواقندن عبارتدر ؟
یا خود سعیہ ، عملہ افتقاری اولیان آسودہ بر معیشتدر . » جوابی می ویرد ؟
اگر سعادت دینیان مہیت بونلرک بری اولایدی ، عمر لرینی استراحت مطلقہ
ایچندہ ، ذوق و صفا ایچندہ کچرن زنکینلری جان صیقینتیلرندن آزادہ ،
حاللرندن خوشنود ، بختیار اولدقلرنہ قائل کورمہ من ایجاب ایدردی .
سوزی اوزاتمقدن مقصدم سزہ یالکیزشونی آکلاتمقدی کہ : سعادتلہ
ضدی اولان خیت نہ استراحتہ ، نہ ثروتہ ، نہ ریاستہ ، منصبہ ،
نہ ناز و نعیمہ توقف ایدر بر شی دکادر . نساء علیہ مملکتلریمیزی
دولایان زوار ایچون سوقاقلرک ، جادہ لرک ، باغچہ لرک ، پارقلرک ،
بالورلرک ، تیارورلرک ابدیا جالقانوب طور دینی بو امناری سعادت
ایچندہ یوزیور ، حضور ونیم ایچندہ کزیور تاقی ایتک خیالہ
قایلمقدر ، وهمہ وجود ویرمکدر . ہہات ا او ظواھرک آلتندہ نہ
ألملرہ نہ فجیمہ لر صاقلی طور و پورا او ایمرندکاری حیات اوقدرا کدار
ایلہ طولو کہ صاف ، آسودہ بر معیشت کیمسہ ایچون قابل اولہ میور !
سرلر ظن ایدیور سکیز کہ : قادینك حریت مطلقہ سی ؛ ایستدیکی
برہ کیدوب دیلدیکی ارککلہ اختلاطدہ بولونماسی ؛ ذوقی اوقشایان
محالسیك ، محافلک کافوسنہ طالبو چیقماسی ؛ اوندہ محرملرندن بری
بولونماسہ بیلہ ، قایسی جالان قادین ، ارکک هر درلو زواری قارشلا ماسی ؛
تجارتدہ ، صنعتدہ ، غیر ایشلردہ ارککلہ رقابتہ قالقیشما ؛ ریاست
حکومتی ، مبعوثلانی ، شہر امینلکینی ، نظارتلری ارککلرک آلدن
آلتی ایچون رجال سیاستلہ مجادلہ یہ آیلیماسی . . . اوت ، بونلرک
هپسی ملنلرک لوازم ترقیسنندن ، اسباب عظمت و سعادتنندہر !

برہ سوزلریکنزدن شونی آکلا یورم کہ : سرلرہ قادینك سربست
اولوب اولمزدن اول ارککلرلرلہ معاشرتدہ بولونماسی بزم سعادت
بیتمہ مزك اساسیدر ، حیات عائلہ مزددکی انتظامك مداریدر ؛ اعتقاد
دندہ سکیز . ظن ایدرم کہ بو فکریکز بزلردہ کی ازدواجہ تقدم ایدن
نشانلیق حیاتی ایکی کنجک بر برینی تمامیلہ طائیماسی ، حقیلہ اوکرنمسی
کافل نخیل ایتکیزدن ایلری کلور .

بکا فالبرسہ حقائق منابعدن آلتی ، سوبلہ نیلان ، اینانیلان شیلردہ تجربہ
وبصیرت صاحب لرندن باشقہ سنہ اعتماد ایتہ مک سزك ایچون کخیرلی برایشدر .
مساعده کنزلہ سزہ بزلرچہ مجرب اولان بعض حقیقتلردن بحث ایدیم .

سوریدہ فرہ لرک دہہ اسلامی فقیرلری

سوریدہ کی فرانسر فرہر مکتبلرندہ دین اسلامك و پیغمبر
ذیشانك تزییف و ذمی متضمن فرانسرچہ مطبوع کتابلرک تدریس
ایدلمکدہ اولدینی خبری سوریدہ و خاصہ بیروت اسلاملرینی صوک
درجہ متأثر قیلش وعصیلشدیرمشدیر . بوندن غیر مرضی نتاج
وحادثاتك ظهور ایدہ جکندن بیروت علما و اشرافك سوریدہ فرانسر
فوق العادہ قریسیرلکی نژدندہ فرانسرلرک بو حرکتی پروستو ورحلہ
تدریسدن بو کتابلرک قالدیرلمسی و تدریسك منعی طلب ایدلمش و اسلام
غزتہ لرینك فرہ لر علیندہ بو بایدہ شدید المال نشریاتدہ بولونمش
اولدینی و غلیانہ کن سوریدہ افکار عمومیہ اسلامیہ سی تسکین ایچون
مذکور کتابلرک منع تدریس حقتدہ فوق العادہ قومیسرلکدن او امر
قطعیہ اسدار ایدلیدیکی سوریدہ غزتہ لر یازمقدہ در . (طرسوس)

هندستانہ انتخابات : افرامیورلر قازانمیلر

دلیدن تائیس غزتہ سنہ یازیلیور :
هندستان مجلس تشریعیسنندہ ۸۶ منتخب اعضادن ۳۵ لہ ۴۰
آرسندہ اعضا ك « سواراج » یعنی استقلال فرقہ سنہ منسوب اولدینی
تینن ایتشدیر . هیچ بر فرقہ یہ منسوب اولمایان مستقل اعضا دخی
اون ایکی یہ بالغ اولمقدہ در کہ بونلرک مهم مسئلہ لردہ استقلال فرقہ سی
اعضاسنہ التحاق ایلہ جککری شہہ سزدر . بو صورتلہ منتخب اعضا ك
اکثریتی حکومتدہ مخالف ایسودہ قرق منسوب اعضا حکومتہ طرفدار
اولدینی کی معتدل و مستقل منتخب اعضا دخی اوتوزہ بالغ اولدینندن
وبونلرک هبت مجموعہ سی حکومتہ برا کثرت تأمین ایدہ جکدر .
اگر استقلال فرقہ سی ، ظن ایدلمکدہ اولدینی کی ، مستقللرک
قسم اعظمی کندی طرفہ چکمکہ موفق اولورسہ حکومت اہمیتل
مسئلہ لرک هپسندہ اقلیتدہ قالہ جکدر . مع مافیہ معتدل مسلمان مبعوثلرک
کندی جماعتلرنہ طائد منافعی حمایہ ایتک ارزہ متحد بر بلوق تشکیل
ایلملرینہ صرف مساعی ایدیلیور . یعنی ضرور حکومتك اہنہ رأی ویرہ جکدر .

شہزادہ ہاشمی : اوقاف اسلامیہ مطبعہ سی